

Први на удару

Да ли активисти и чланови синдиката, на чијем сте челу, у фирмама у којима су запослени, имају проблема због синдикалног деловања?

На жалост и поред ратификованих конвенција и препорука МОР, Закона о раду и КУ у којима су правно уређене мере заштите чланова и активиста синдиката, и даље су чести случајеви спречавања синдикалног организовања, притисака на чланове да иступе из синдиката, а синдикални активисти су посебно изложени свим врстама притисака и мобинга.

Који су то проблеми, како се испољавају – у којој форми?

Најчешћи проблеми су код оснивања синдиката у предузећима у којима није постојао синдикат, где се одмах по сазнању да се припрема тако нешто, врше претње активистима и запосленима да то није пожељно и да ће због тога лично сносити последице, а оне иду и до отказа уговора о раду. Тамо где постоји јак и добро организовани синдикат, који смета послодавцу да ради шта хоће са радницима, застрашује се чланство разним видовима мобинга (претње, уцене, притисци) да се исчлани, као и на остале запослене који нису у синдикату да се не учлањују. Синдикални активисти, и поред прокламоване заштите, су први на удару. Над њима се врше разне врсте мобинга, ако не директно онда прикривено, не дозвољава се организовање зборов, састанака одбора, распоређују се на друге послове, смањује им се зарада, дају им се опомене и упозорења пред отказ, дају им се откази...

У којим се то фирмама догађа, или се догађало – имају ли више проблема у фирмама домаћих или страних послодаваца?

Наведене случајеве смо имали и код домаћих и код страних послодаваца, и у државним и у приватним предузећима. Спречавање запослених на синдикално организовање је карактеристично за приватне компаније (ФТО Г4С, Систем ФТО, К&К електроникс), али и за друштвена предузећа, (предузеће за запошљавање инвалида ДЕС Нови Сад, ЈКП Зеленило Стара пазова), где су директори имали и подршку већ постојећих синдиката. Синдикални активисти су на различите начине били на удару: Радио-телевизија Србије – чланови одбора Независног синдиката на челу са председником незаконито проглашени за технолошки вишак и добили отказ а синдикалну имовину и чланство противзаконито преотео УГС Независност, ЈП ЕПС – распоређивање бившег председника синдиката на слабије вредноване нове (измишљене) послове, које раније није обављао, како би посредно био спречен да победи на новим синдикалним изборима, ЈП ЕМС – распоређивање бившег председника синдиката на рад изван Београда, у којем иначе живи, а потом и отказ уговора о раду, Гаспромџефт – распоређивање чланова и председника синдиката у организациони део „за нераспоређене“, који служи за тихи мобинг и добровољно пријављивање за раскид уговора о раду, Марфин банка – упозорење пред отказ уговора о раду свим члановима одбора на челу са председником синдиката, Српска банка – распоређивање председника синдиката у „архиву“, на послове неадекватне њеним радним способностима, која истовремено представља и службу за виђени технолошки вишак, позориште „Душко Радовић“ – смањење зараде председнику синдиката, Дом за децу и омладину ометену у развоју у Сремчици – мобинг над чланицом одбора републичког синдиката и распоређивање на послове неадекватне њеним радним способностима и стручној спреми, ДП ДЕС Нови Сад – отказ уговора о раду председници синдиката због наводне злоупотребе службеног положаја. Поред наведених постоје и многи други случајеви кршења права синдикалних активиста и чланова синдиката.

Шта је синдикат учинио да заштити активисте и чланство у одбрани радних и синдикалних права? Да ли у томе има успеха?

Конфедерација слободних синдиката је у наведеним случајевима, директно или преко својих чланица оштро реаговала на кршења синдикалних слобода и права и у већини случајева успела да заштити права својих чланова синдиката и синдикалних активиста.

У неким случајевима послодавци су повукли своје одлуке одмах после упозорења, у неким су вођени и добијени судски спорови, у неким су укључене надлежне инспекцијске службе или се воде судски спорови или се предузимају друге врсте притисака на послодавца да поштује закон и важеће правне норме.

На жалост случај синдикалних активиста Независног синдиката РТС је и поред позитивног судског исхода био «пирова победа», јер је заказала правна држава и синдикални активисти до данас нису враћени на посао, али ће Конфедерација покренути поново ово питање пред надлежним институцијама.

Колико се пута синдикат обратио суду и колико се чека на пресуду када је у питању нарушено или закинута законско право заспосленог и синдикално право?

Чланице Конфедерације су као правна лица и у складу са Статутом КСС, у свим ситуацијама у којима је то било неизбежно, самостално покретале судске спорове уз саветодавну и стручну помоћ Секретаријата Конфедерације.

Као што је већ констатовано правна држава у области радног права још увек има велике пропусте и не функционише у складу са европским нормама и стандардима. Зато сматрамо да је неопходно хитно извршити суштинске реформе правосуђа да се то превазиђе, јер ако не постоји поверење у правосудни систем, онда је држава још увек далеко од основних демократских начела.

Какава је међусиндикална сарадња - синдикална солидарност, када дође до акција одбране радних и синдикалних права?

Она свакако постоји, али сматрамо да је још на веома ниском нивоу. Добар део заслуга што је тако, имају они синдикални лидери који дају лош пример чланству. Конфедерација је и основана управо на принципу међусобне солидарности, првенствено међу њеним чланицама, што се више пута показало у пракси у протеклим годинама.

Која су радна и синдикална права најчешће на удару?

Мислим да би одговор на ово питање био: Која нису?